

บทที่ 22

การปลุกคริสตจักร . การเพิ่มพูน

วัตถุประสงค์

เมื่อจบบทนี้แล้ว คุณจะสมารถทำสิ่งต่อไปนี้ได้

- เขียนข้อพระคัมภีร์จากความทรงจำ
- ให้คำจำกัดความของคำว่า "การเติบโตภายในในคริสตจักร"
- ให้คำจำกัดความของคำว่า "การเติบโตโดยขยายคริสตจักร"
- ให้คำจำกัดความของคำว่า "การแผ่กระจายคริสตจักร"
- ให้คำจำกัดความของคำว่า "การเติบโตแบบเชื่อมช่องว่าง"

ข้อพระคัมภีร์ที่สำคัญ

"และไม่ได้ยึดมั่นในพระองค์ผู้ทรงเป็นศรีษะ ศรีษะนั้นเป็นเหตุให้กายทั้งหมดได้รับการบำรุงเลี้ยงและติดต่อกันด้วยข้อและเอ็นต่างๆจึงได้เจริญตามที่พระเจ้าทรงโปรดให้เจริญขึ้นนั้น"

โคโลสี 2.19

คำนำ

เมื่อคริสตจักรใหม่ถูกปลุกขึ้นแล้ว ก็ต้องมีการเติบโตแบบการเพิ่มพูนคริสตจักรในพันธสัญญาใหม่ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นถ้าคริสตจักรจะเป็นพลังที่สำคัญของการประกาศในชุมชนของตนเอง เช่นเดียวกับในโลก

บทนี้อธิบายถึงการเจริญเติบโต 4 ชนิด ซึ่งทุกคริสตจักรควรมีประสบการณ์คือ การเจริญเติบโตภายใน การขยายคริสตจักร การแผ่กระจายคริสตจักรและการเติบโตแบบข้ามเขต

การเติบโตภายใน

เมื่อเราพูดถึง "การเติบโตภายใน" ของคริสตจักร เรากำลังกล่าวถึงการเติบโตฝ่ายวิญญาณและการพัฒนาของสมาชิก คริสตจักรเติบโตฝ่ายวิญญาณในอัตราส่วนเดียวกับการเติบโตของสมาชิกแต่ละคน

เปาโลกล่าวถึงขบวนการนี้ โดยเปรียบเทียบกับ การเติบโตภายในร่างกายธรรมชาติ

"...ศรีษะนั้นเป็นเหตุให้กายทั้งหมดได้รับการบำรุงเลี้ยงและติดต่อกันด้วยข้อและเอ็นต่างๆ จึงได้เจริญขึ้นตามที่พระเจ้าทรงโปรดให้เจริญขึ้นนั้น" โคโลสี 2.19

"ตามที่พระเจ้าทรงโปรดให้เจริญขึ้นนั้น" หมายถึงการเติบโตฝ่ายวิญญาณ ขณะที่สมาชิกเติบโตฝ่ายวิญญาณ คริสตจักรก็เติบโตภายใน ร่างกายทั้งหมดได้รับการบำรุงเลี้ยงและเพิ่มเติมขึ้นตามที่พระเจ้าทรงให้เจริญ

การเติบโตฝ่ายวิญญาณคือ การเป็นผู้ใหญ่ฝ่ายวิญญาณซึ่งทำให้พัฒนาชีวิตของพระคริสต์ในตัวผู้เชื่อ เป็นการเติบโตใน ความรู้ ถึงพระเยซู

"แต่ขอท่านทั้งหลายจงเจริญขึ้นในพระคุณและในความรู้ซึ่งมาจากพระเยซูคริสต์องค์พระผู้เป็นเจ้าพระเจ้าผู้ช่วยให้รอดของเรา ..."

เป็นการเติบโตในพระเยซู

"แต่ให้ยึดความจริงด้วยใจรัก เพื่อจะจำเจริญขึ้นทุกอย่างสู่พระองค์ผู้เป็นศิระษะ คือ พระคริสต์"

เอเฟซัส 4.15

การเติบโตฝ่ายวิญญาณหมายถึง การลดตนเองและให้ชีวิตของพระคริสต์เพิ่มขึ้นในตัวคุณ

"พระองค์ต้องทรงยิ่งใหญ่ขึ้น แต่ข้าพเจ้าต้องด้อยลง" ยอห์น 3.30

การเติบโตฝ่ายวิญญาณไม่ได้มาอย่างอัตโนมัติเพียงเพราะว่าคนๆ หนึ่งซึ่งเป็นคริสเตียนนานแต่เป็นผลของพัฒนาชีวิตของพระคริสต์ในตัวผู้เชื่อ

หลักฐานของความเจริญเติบโตฝ่ายวิญญาณมีดังนี้

1. มีความรู้ฝ่ายวิญญาณเพิ่มขึ้น
2. นำความรู้นั้นไปใช้ให้เหมาะสมในชีวิตและการรับใช้
3. มีความยินดีที่ลึกซึ้งในสิ่งที่เป็นฝ่ายวิญญาณ
4. มีความรักมากขึ้นต่อพระเจ้าและผู้อื่น
5. พัฒนาคูสมบัตฝ่ายวิญญาณที่เหมือนพระคริสต์ (ผลของพระวิญญาณ)
6. มีความปรารถนาและความสามารถเพิ่มขึ้นในการแบ่งปันข่าวประเสริฐกับผู้อื่น
7. พัฒนาและใช้ของประทานฝ่ายวิญญาณอย่างมีประสิทธิภาพ

การเติบโตเป็นผลที่เกิดตามธรรมชาติของชีวิต(ถ้ามีชีวิตก็ต้องมีการเติบโต) ถ้ามีชีวิตฝ่ายวิญญาณในคริสตจักร การเติบโตภายในจะทำให้เกิดการขยาย การแผ่กระจายและการเติบโตแบบข้ามเขต

การเติบโตของคริสตจักร

การเติบโตแบบขยายเกิดขึ้นเมื่อผู้เชื่อนำคนกลับใจใหม่มาหาพระคริสต์และนำเขาเข้าสู่สามัคคีธรรมกับคริสตจักรท้องถิ่น

การเติบโตทางขยายควรนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของอาณาจักรของพระเจ้า ถ้าคริสตจักรที่สองมีสมาชิกจากคริสตจักรที่หนึ่งมาเพิ่มขึ้น 100 คนโดยการย้ายมา การเติบโตของอาณาจักรก็จะไม่เกิดขึ้น มีการเพิ่มจำนวนสมาชิกในคริสตจักรแห่งที่สองแต่ไม่มีการขยายอาณาจักรของพระเจ้า

การเติบโตของอาณาจักรเกิดขึ้นเมื่อคนกลับใจใหม่มาหาพระเยซูและถูกสร้างให้เป็นสมาชิกที่
รับผิดชอบในพระกายของพระคริสต์

การเติบโตแบบขยายแสดงให้เห็นในหนังสือกิจการ

"ครานั้นเปโตร จึงได้ยืนขึ้นท่ามกลางพี่น้องทั้งหลาย ซึ่งประชุมกันอยู่มีรวมทั้งสิ้นประมาณ
ร้อยยี่สิบคน " กิจการ 1.15

คริสตจักรเริ่มขึ้นขึ้นบนโดยมีสาวก 120 คน ในวันเพนเทคอส 3,000 คน ถูกนับรวมเข้ากับ
คริสตจักรในเยรูซาเล็ม

"คนทั้งหลายที่รับคำของเปโตรก็รับบัพติศมา ในวันนั้นมีคนเข้าเป็นสาวกประมาณ 3,000 คน"

กิจการ 2.41

หลังวันเพนเทคอส การเติบโตแบบขยายเกิดขึ้นทุกๆ วัน

"ทั้งได้สรรเสริญพระเจ้าและคนทั้งปวงก็ชอบใจ ฝ่ายองค์พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงโปรดให้คนทั้ง
หลายซึ่งกำลังจะรอดมาเข้ากับพวกสาวกทุกๆ วัน" กิจการ 2.47

จำนวนคนในคริสตจักรเยรูซาเล็มเติบโตถึง 5,000 คน ทั้งนี้ไม่นับผู้หญิงและเด็กซึ่งเป็นส่วน
ของคริสตจักร

"แต่คนเป็นอันมากที่ได้ฟังคำสั่งสอนนั้นก็เชื่อ จำนวนผู้ชายจึงเพิ่มขึ้นจนนับได้ประมาณห้าพัน
คน" กิจการ 4.4

ในที่สุดฝูงชนถูกนับเข้ากับคริสตจักร

"มีชายหญิงเป็นอันมากที่เชื่อได้เข้ามาเป็นสาวกของพระเจ้ามากกว่าก่อน" กิจการ

5.14

คำว่า "เพิ่มเข้า" ถูกใช้ในครั้งแรกเพื่ออธิบายการขยายคริสตจักร ต่อมาการเติบโตเป็นไป
อย่างรวดเร็วจนใช้คำว่า เพิ่มพูน (ทวี)

"การประกาศพระวจนะของพระเจ้าได้เจริญขึ้น และจำพวกศิษย์ก็ทวีขึ้นเป็นอันมากในกรุงเยรู
ซาเล็มและพวกปุโรหิตเป็นอันมากก็ได้เชื่อในพระศาสนา" กิจการ 6.7

จากจุดนี้เป็นต้นมา หนังสือกิจการเน้นที่การเพิ่มพูนคริสตจักรเช่นเดียวกับการเพิ่มพูนสมาชิก
ในคริสตจักรท้องถิ่นในเยรูซาเล็ม

มีการปลูกคริสตจักรใหม่ๆ เพิ่มขึ้นในศูนย์กลางของชาวโลกทุกแห่งในโลกสมัยนั้นเป็นเวลาไม่
น้อยกว่า 40 ปี

ตัวอย่างเช่น ใน สะมาเรีย

"แต่เมื่อฟิลิปปีได้ประกาศข่าวประเสริฐ ว่าด้ายแผ่นดินของพระเจ้าและพระนามแห่งพระเยซู
คริสต์แล้ว คนทั้งหลายก็เชื่อและรับบัพติศมาทั้งชายและหญิง" กิจการ 8.12

คริสตจักรในแคว้นยูเดีย กาลิลี สะมาเรีย ลิดดา ซารอนและยอปปา ล้วนแต่มีการเจริญเติบโตทางขยาย

"เหตุที่นั่นคริสตจักรตลอดทั่วแคว้นยูเดีย กาลิลี และสะมาเรีย จึงมีความสงบสุขและเจริญขึ้น ประพฤติตนด้วยใจยำเกรงองค์พระผู้เป็นเจ้า และด้วยรับความหรรษาจากวิญญาณบริสุทธิ์ คริสตจักรสา มาชิกก็ยิ่งทวีมากขึ้น" กิจการ 9.31

"ฝ่ายคนทั้งปวงที่อยู่ในเมืองลิดดาและที่ราบซาโรนเห็นแล้วจึงกลับใจมาหาองค์พระผู้เป็นเจ้า"

"เหตุการณ์นั้นลือไปตลอดทั่วเมืองยัฟฟา คนเป็นอันมากพากันมาเชื่อถือองค์พระผู้เป็นเจ้า"

กิจการ 9.35, 42

มีการเติบโตในคริสตจักรที่เมืองอันติโอก (กิจการ 11.21, 24, 26) อีโคเนียม (กิจการ 14.1) เคอร์บี (กิจการ 14.20-21), กาลาเทีย (กิจการ 16.5), ฟิลิปปี (กิจการ 16.14) เธสะโลนิกา (กิจการ 17.4), เบเรีย (กิจการ 17.12), และโครีนธ์ (กิจการ 18.8-11)

คริสตจักรขยายเติบโตโดย

นิมิตฝ่ายวิญญาณ (ยอห์น 4.25)

รับใช้ในอาณาเขตและเวลาที่คนยอมรับฟังพระกิตติคุณ มัทธิว 10.5-6, 14 กิจการ 9.20-31, 16.6

ใช้วิธี "ออกไป" มากกว่าที่จะ "ให้คนมาหา" เขาไปหาคนมากกว่าที่จะคอยให้เขามาหา

ที่ คริสตจักร

ผู้เชื่อทุกคนเกิดผล กิจการ 8.4

ใช้เครือข่ายทางสังคม สมาชิกนำญาติและเพื่อนมากลับใจ ชาวประเสริฐแพร่ไปอย่างรวดเร็ว ตามเครือข่ายสังคม

ใช้วิธีการของพระเยซู ตลอดหนังสือกิจการ คริสตจักรยุคแรกใช้วิธีที่พระเยซูทรงสอนและ ส้าแดงให้เห็น เขาเทศนาชาวประเสริฐ สอนพระวจนะ ให้บังเกิดขึ้นกับผู้เชื่อใหม่และฝึกอบรมสาวกใหม่ (มัทธิว 28.19-20)

กลุ่มในพันธสัญญาใหม่ กลุ่มเป็นสิ่งสำคัญในการขยายคริสตจักรในพันธสัญญาใหม่ เปาโล สอนกลุ่มพิเศษของสาวกใน กิจการ 19.9 บางโอกาสเปาโลสอนกลุ่มชาวยิวและคนต่างชาติ (กิจการ 13.42) บางที่เป็นกลุ่มเล็กที่พบกันในบ้าน (กิจการ 12)

บ้านแต่ละหลังกลายเป็นศูนย์กลางของการประกาศ

ทุกบ้านเป็นศูนย์กลางของการ

อธิษฐาน

การเทศนา การสอน การรักษาโรคและการปลดปล่อย

งานรับใช้ของพระวิญญาณบริสุทธิ์ พระวิญญาณบริสุทธิ์เป็นพลังที่ทำให้ชายและหญิงสำนึกบาปและชักชวนเขาให้ยอมรับข่าวประเสริฐ ซึ่งทำให้มีผู้เชื่อใหม่ซึ่งนำไปสู่การขยายคริสตจักร

ของประทานฝ่ายวิญญาณ มนุษย์จะเจริญเติบโตได้ก็ต้องมีการพัฒนาโครงสร้างกระดูกเพื่อรองรับเซลล์ที่เพิ่มพูนมากขึ้น สำหรับพระกายของพระคริสต์ที่จะเติบโตได้นั้น โครงสร้างก็เป็นสิ่งสำคัญ พระเยซูตรัสว่า ข้าพเจ้าในนาสุสแล้วแต่คนงานยังน้อยอยู่ ดังนั้นจึงควรจัดองค์การอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการเก็บเกี่ยวฝ่ายวิญญาณ

การเติบโตแบบแผ่กระจาย (แยกตัวออก)

การเติบโตแบบแผ่กระจายเกิดขึ้นเมื่อคริสตจักรเริ่มต้นคริสตจักรอื่นๆในบริเวณที่มีวัฒนธรรมเดียวกัน คริสตจักรใหม่เป็นการกระจายแยกตัวออกจากคริสตจักร "แม่" เช่นเดียวกับที่ในโลกธรรมชาติเด็กแยกตัวออกจากพ่อแม่

ในหนังสือกิจการแสดงให้เห็นว่าคริสตจักรในเยรูซาเล็มได้ก่อตั้งคริสตจักรในยูเดียกาลิลี ลิดดาซาลอนและยอปปา ซึ่งคริสตจักรแบบนี้มีวัฒนธรรมแบบยิวเหมือนกัน

คริสตจักรใหม่เริ่มตั้งได้ด้วยวิธี 4 ประการ

1. คริสตจักรหนึ่งเริ่มตั้งคริสตจักรอื่น
2. คริสตจักรหลายคริสตจักรร่วมมือกันเพื่อเริ่มตั้งคริสตจักรอื่น
3. คริสตจักรใหญ่แบ่งออกเพื่อตั้งเป็นคริสตจักร 2 หรือหลายแห่ง
4. ผู้เชื่อแต่ละคนได้รับการทรงนำไปเริ่มตั้งคริสตจักรในบริเวณนั้นๆ มักจะเป็นผู้ที่มีของ

ประทานการเป็นอัครทูต อัครทูตเปาโลเป็นตัวอย่างให้เห็นได้ บุคคลเช่นนี้บางที เรียกว่า "ผู้ปลุกคริสตจักร"

ในแต่ละข้อที่กล่าวมานี้ การเพิ่มพูนเกิดขึ้นจากการแพร่กระจายข่าวประเสริฐโดยรวมกลุ่มผู้เชื่อใหม่เข้าด้วยกัน

คริสตจักรใหม่อาจเกิดจากการกระจาย 3 ชนิด คือ

1. คริสตจักรที่รับใช้ชุมชนเฉพาะแห่ง

มีคริสตจักรที่ก่อตั้งเพื่อรับใช้ชุมชนหมู่บ้านหรือบริเวณเฉพาะแห่งในเมือง อาจเป็นผลจากการประกาศซึ่งทำให้เกิดกลุ่มผู้เชื่อใหม่ในบริเวณนั้นๆ

2. คริสตจักรที่รับใช้ต่อกลุ่มชาติพันธุ์เฉพาะที่

เป็นกลุ่มชาติพันธุ์เฉพาะซึ่งมีวัฒนธรรม บรรพบุรุษและภาษาเดียวกัน ตัวอย่างเช่น คริสตจักรอาจเริ่มตั้งเพื่อคนที่พูดภาษาสเปนซึ่งไม่สามารถเข้าใจภาษาอังกฤษที่ใช้กันในคริสตจักร"แม่" หรือคริสตจักรเพื่อคนเอเชียในค่ายผู้อพยพหรือคนอินเดียแดงในพื้นที่สงวนของอเมริกา

3. คริสตจักรที่มีจุดประสงค์พิเศษ

คริสตจักรที่ตั้งขึ้นเพื่อจุดประสงค์พิเศษ เช่น คริสตจักรที่ปลูกขึ้นใกล้วิทยาลัยเพื่อรับใช้ต่อนักศึกษาโดยเฉพาะ

การเติบโตแบบเชื่อมช่องว่าง

การเติบโตแบบนี้เกิดขึ้นเมื่อคริสตจักรแผ่ขยายข้ามแดนของชาติพันธุ์ ภาษาหรือเชื้อชาติ ซึ่งคริสตจักรใหม่ถูกตั้งขึ้นในวัฒนธรรมที่ต่างจากเดิม

การขนส่งและการคมนาคมสมัยใหม่ มีส่วนช่วยอย่างมากในการที่คริสตจักรเติบโตแบบเชื่อมช่องว่างแม้กระทั่งที่ในดินแดนที่ไกล

การเติบโตแบบเชื่อมช่องว่างเป็นส่วนของแผนการของพระเยซูในการเผยแผ่ข่าวประเสริฐไปทั่วโลก สาวกเริ่มต้นเป็นพยานในท่ามกลางวัฒนธรรมของคนที่ยิวชาเล็มและแผ่กระจายไปปลูกคริสตจักรในดินแดนอื่นที่มีวัฒนธรรมใกล้เคียงกัน

ต่อไปสาวกต้องทำสะพานเชื่อมช่องว่างระหว่างชาติ ภาษาและเชื้อชาติเพื่อเผยแผ่กระจายข่าวประเสริฐในวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเองไปยังสถานที่อื่น ๆ เช่นสะมาเรียและ "ที่สุดปลายแผ่นดินโลก" (กิจการ 1.8)

สาวกกระทำตามพระบัญชาให้สำเร็จในการเพิ่มพูนผู้เชื่อภายในวัฒนธรรมของเขาเอง (กิจการ 2)

การข่มเหงก็เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดการแผ่ขยายออกไปสู่บริเวณอื่นที่มีวัฒนธรรมเดียวกัน "การที่เขาฆ่าสเทเฟนเสีย นั้น เขาโลกก็เห็นชอบด้วย คราวนั้นเกิดการข่มเหงคริสตจักรครั้งใหญ่ในกรุงเยรูซาเล็ม และศิษย์ทั้งปวงนอกจากพวกอัครทูตได้กระจัดกระจายไปทั่วแคว้นยูเดียและสะมาเรีย

ฝ่ายศิษย์ทั้งหลายซึ่งกระจัดกระจายไป ก็เที่ยวประกาศพระวจนะนั้น" กิจการ 8.1,4

ฟิลิปเชื่อมช่องว่างของวัฒนธรรมโดยการฟื้นฟูในสะมาเรีย ซึ่งบันทึกไว้ในกิจการ 8 เปโตรและยอห์นทำงานนี้ต่อไปในดินแดนนั้น

เปโตรมีความลำบากใจในการรับพระบัญชาให้ทำงานข้ามวัฒนธรรมเพราะเขาเป็นชาวยิวที่ซื่อสัตย์และเขาจำกัดการคบหาสมาคมกับชาวต่างชาติ (คนที่ไม่ใช่ยิว) แต่พระเจ้าตรัสกับเขาในนิมิตที่บ้านที่กัไว้ใน กิจการบท 10 แล้วเปโตรจึงนำชาวประเสริฐไปหาคนต่างชาติในซีซารียา

การเติบโตแบบเชื่อมช่องว่างหรือข้ามเขตในพันธสัญญาใหม่นั้น เราจะเห็นตัวอย่างได้ชัดเจนในงานรับใช้ของอัครทูตเปาโล เพราะว่าพระเจ้าทรงใช้เปาโลโดยเฉพาะในงานรับใช้ด้านนี้ เปาโลเป็นคนยิวแต่พระเจ้าตรัสว่า

"...เขาเป็นภาชนะที่เราได้เลือกสรรไว้ สำหรับจะนำนามของเราไปยังประชาชาติ กษัตริย์ และพวกอิสราเอล" กิจการ 9.15

สิ่งที่สำคัญก่อนอื่นใดในการปลุกคริสตจักร

ตามบันทึกในพระคัมภีร์ใหม่ สิ่งที่มาก่อนอื่นใดในการเริ่มต้นแผ่กระจายคริสตจักรควรให้ความสำคัญแก่กลุ่มคนที่เรายังไปไม่ถึง บริเวณที่ตอบสนองดีหรือเมืองต่าง ๆ ก่อน แล้วจึงไปสู่ดินแดนในชนบท

ชื่อ.....

บททดสอบตนเอง บทที่ 22

1. จงเขียนข้อพระคัมภีร์สำคัญของบทนี้จากความทรงจำ

.....
.....
.....
.....

2. คำว่า “การเติบโตภายใน” ของคริสตจักรหมายถึงอะไร

.....
.....
.....
.....
.....

3. คำว่า “การเติบโตทางขยาย” ของคริสตจักรหมายถึงอะไร

.....
.....
.....
.....
.....

2. คำว่า “การเติบโตแบบแผ่กระจาย” ของคริสตจักรหมายถึงอะไร

.....
.....
.....
.....

5. คำว่า “การเติบโตแบบเชื่อมช่องว่าง” ของคริสตจักรหมายถึงอะไร

.....
.....
.....
.....

คำตอบบททดสอบ บทที่ 22

1. “และไม่ได้ยึดมั่นในพระองค์ผู้ทรงศีรชะ ศีรชะนั้นเป็นเหตุให้กายทั้งหมดได้รับการบำรุงเลี้ยงและติดต่อกันด้วยข้อและเอ็นต่างๆ จึงได้เจริญขึ้นตามที่พระเจ้าทรงโปรดให้เจริญขึ้นนั้น โคโลสี 2:19
2. การเติบโตภายใน หมายถึง การเติบโตฝ่ายวิญญาณและการพัฒนาของสมาชิก คริสตจักรเติบโตฝ่ายวิญญาณในอัตราส่วนที่เท่าๆกันกับการเจริญเติบโตของสมาชิกแต่ละคน หน้า 280
3. การเติบโตแบบขยาย เกิดขึ้นเมื่อผู้เชื่อนำคนให้กลับใจมาหาพระคริสต์และนำเขาเข้ามาสู่สมาชิกธรรมกับคริสตจักรท้องถิ่น หน้า 281
4. การเติบโตแบบแผ่กระจาย เกิดขึ้นเมื่อคริสตจักรเริ่มตั้งต้นคริสตจักรอื่นซึ่งมีวัฒนธรรมอย่างเดียวกัน คริสตจักรใหม่เป็นการแผ่กระจายของคริสตจักร “แม่” เช่นเดียวกับเด็กในโลกธรรมชาติซึ่งแตกตัวออกจากพ่อแม่ หน้า 284
5. การเติบโตแบบเชื่อมช่องว่าง เกิดขึ้นเมื่อคริสตจักรขยายตัวเองข้ามช่องว่างแห่งชาติ วัฒนธรรมหรือชาติพันธุ์ เพื่อปลูกคริสตจักรใหม่ซึ่งมีวัฒนธรรมที่แตกต่างออกไป หน้า 284-285